

Bruselj, 15.6.2016
COM(2016) 393 final

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Poročilo o politiki konkurence za leto 2015

{SWD(2016) 198 final}

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Poročilo o politiki konkurence za leto 2015

I. Uvod

Močna in učinkovita politika konkurence EU je že od nekdaj temelj evropskega projekta. Zdaj, ko sta zagotavljanje nadaljnega okrevanja in spodbujanje gospodarske rasti na vrhu programa EU, je politika konkurence pomembnejša kot kdajkoli prej.

Politika konkurence ohranja učinkovitost in odprtost trgov. Za evropske potrošnike to pomeni boljše tržne rezultate, kot so nižje cene, kakovostnejši izdelki in storitve ter večja izbira. Poleg tega zdrava konkurenca podjetjem zagotavlja poštene možnosti za poslovanje in doseganje poslovnih ciljev, kar spodbuja rast, ustvarjanje delovnih mest in blaginjo. Kadar lahko podjetja konkurirajo na trgu na podlagi svojih zaslug, imajo podjetja in gospodinjstva na voljo široko paleto kakovostnih in inovativnih izdelkov in storitev po konkurenčnih cenah. Poleg tega večja konkurenca spodbuja podjetja, da vlagajo in postanejo učinkovitejša. To povečanje učinkovitosti se nato prenese na širše gospodarstvo. Končni cilj politike konkurence je izboljšati delovanje trgov – v korist gospodinjstev in podjetij.

Predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker je na začetku svojega mandata povedal, da se bo njegova Komisija osredotočila na ključne izzive za evropsko družbo in gospodarstvo. Politika konkurence ima pomembno vlogo pri spoprijemanju z navedenimi izzivi. Prizadevanja leta 2015 na področju konkurence so pomembno prispevala k številnim ključnim političnim prednostnim nalogam Komisije, in sicer k spodbujanju ustvarjanja delovnih mest, rasti in naložb ter vzpostavljanju povezanega enotnega digitalnega trga, trdne energetske unije ter bolj poglobljenega in pravičnega enotnega trga.

Komisija je zavezana tudi k spodbujanju kulture konkurence – tako v EU kot drugje – s spodbujanjem tesnejšega dialoga z državami članicami¹ in drugimi institucijami EU ter obsežnega mednarodnega sodelovanja.

Vodilna načela izvrševanja zakonodaje o konkurenci so zagotavljanje nepristranskosti in pravne države ter podpiranje skupnega evropskega interesa. Politika konkurence EU se osredotoča tudi na vrednote poštenosti, politične neodvisnosti, preglednosti in dolžnega pravnega postopanja.

II. Politika konkurence spodbuja inovacije in naložbe po vsej EU

Evropsko gospodarstvo počasi okreva po nedavni gospodarski in finančni krizi. Da bi EU zgradila trdno podlago za trajnostno rast in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, mora ponovno vzpostaviti ravni naložb, zlasti na strateških področjih, kot so raziskave, razvoj in inovacije. Prihodnost Evrope bi morala temeljiti predvsem na inovacijah. Politika konkurence lahko z ustvarjanjem okolja, ki spodbuja naložbe in inovacije, prispeva k doseganju tega cilja.

¹ Glej na primer Competition Policy Brief Issue 2015-05, *Improving competition in the Member States to boost growth* (Poročilo o politiki konkurence, izdaja 2015-05, Izboljševanje konkurence v državah članicah za spodbujanje rasti).

Pritisk konkurence podjetja spodbuja, da vlagajo ter s tem postanejo učinkovitejša, razvijajo nove tehnologije in ustvarjajo boljše izdelke. Omogočanje učinkovitejše konkurence prispeva k spodbujanju naložb z ohranjanjem odprtosti trgov in zagotavljanjem, da se sprejmejo ukrepi, če vodilno podjetje na trgu zlorabi svoj položaj, da bi konkurentom preprečilo rast in inovacije. Simulacije na podlagi ekonometričnega modela kažejo, da se zaradi sklepov Komisije o združitvah in kartelih naložbe po petih letih povečajo za 0,7 %². Poleg tega pravila EU o državni pomoči usmerjajo javna sredstva v spodbujanje novih naložb, s čimer zagotavljajo, da javno financiranje spodbuja zasebne naložbe, ki sicer ne bi bile izvedene.

Naložbeni načrt za Evropo³ je bil sprejet novembra 2014 z namenom spodbuditi naložbe. Ključni del načrta je Evropski sklad za strateške naložbe⁴ (EFSI), ki je začel delovati konec leta 2015. EFSI s pomočjo Evropske investicijske banke (EIB) zagotavlja financiranje, podprto s proračunskim jamstvom EU, s čimer omogoča strateške naložbe, ki jih trg sam ne bi mogel financirati.

Financiranje projektov, ki ga zagotavlja EIB in podpira EFSI, ne spada na področje uporabe pravil o državni pomoči. Vendar lahko projekti prejemajo tudi finančno pomoč („sofinanciranje“) držav članic (vključno z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi), za katero veljajo pravila o državni pomoči. Tako financiranje mora odobriti Komisija, razen če je odobreno pod tržnimi pogoji. Komisija v podporo skladu EFSI prednostno prouči sofinanciranje države članice. Pravila o državni pomoči sledijo cilju naložbenega načrta glede odprave nedelovanja trga in spodbujanja zasebnih naložb. Nadzor državnih pomoči zagotavlja, da javni naložbeni projekti obravnavajo resnične potrebe, da so njihovi stroški pod nadzorom ter da so za zagon projektov resnično potrebna javna sredstva.

Prenovljena pravila o državni pomoči za spodbujanje ukrepov pomoči, ki pospešujejo rast

Pravila o državni pomoči so bila prenovljena v okviru pobude za posodobitev področja državnih pomoči (SAM)⁵. S pomočjo te pobude lahko države članice ukrepe pomoči bolje usmerjajo v gospodarsko rast, ustvarjanje delovnih mest in socialno kohezijo. Komisija v okviru pobude SAM krepi svoje partnerstvo z državami članicami na področju izvajanja novih pravil, saj imajo države članice zdaj večjo odgovornost za odobritev pomoči brez predhodne priglasitve Komisiji.

Ta pristop, ki temelji na okrepljenem partnerstvu, naj bi zagotovil, da je večja prožnost pri odobritvi pomoči držav članic uravnotežena z boljšim sodelovanjem, skrbnim nacionalnim nadzorom in večjo preglednostjo. Komisija bo podpirala strateške naložbe s sodelovanjem z državami članicami pri iskanju načinov za oblikovanje ukrepov pomoči, ki pospešujejo rast ter spodbujajo močan, povezan in dinamičen enotni trg.

Novi okvir državne pomoči bo zagotovil, da javno financiranje prispeva k spodbujanju zasebnih naložb, in s tem prispeval k doseganju pomembnih ciljev v splošnem interesu brez izkrivljanja konkurence. V zvezi s tem so – poleg pravil v razširjeni uredbi o splošnih

² Dierx A., Ilzkovitz F., Pataracchia B., Ratto M., Thum-Thysen A., Varga J., „Distributional macroeconomic effects of EU competition policy – a general equilibrium analysis“ (Distribucijski makroekonomski učinki politike konkurence EU – analiza splošnega ravnovesja), *Competition Policy and Shared Prosperity* (še ni objavljeno), World Bank.

³ Glej http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/index_sl.htm.

⁴ Glej http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/efsi/index_en.htm.

⁵ Glej http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html.

skupinskih izjemah, ki je bila sprejeta leta 2014⁶ – tri področja posebej pomembna za spodbujanje inovacij in naložb po vsej EU. Okvir za raziskave, razvoj in inovacije⁷ lajša odobritev ukrepov pomoči za dejavnosti na področju raziskav, razvoja in inovacij za dopolnitev zasebnega financiranja. Smernice o državni pomoči za tvegano financiranje⁸ omogočajo hitrejšo in bolj velikodušno dodeljevanje pomoči za tvegano financiranje inovativnim malim in srednjim podjetjem (MSP) ter srednje velikim kapitalskim podjetjem, usmerjenim v rast. Smernice o širokopasovnih omrežjih⁹ podpirajo države članice pri odpravljanju vrzeli v financiranju in nedelovanja trga v zvezi z zagotavljanjem zadostne pokritosti s širokopasovnim omrežjem, zlasti na podeželju.

Ukrepi pomoči, ki omogočajo revolucionarne raziskave

Pravila o državni pomoči podpirajo vrhunske projekte na najnaprednejših tehnoloških področjih ter s tem prispevajo k spodbujanju in širjenju inovacij v EU.

Komisija je aprila na primer proučila dodelitev nepovratnih sredstev v višini 50 milijonov GBP (približno 71 milijonov EUR), ki so jih organi Združenega kraljestva nameravali zagotoviti za zasnovano motorja SABRE za izstrelitev, in ugotovila, da je v skladu s pravili EU o državni pomoči. SABRE je raziskovalno-razvojni projekt britanskega podjetja Reaction Engines Limited, ki si prizadeva razviti motor, ki bi bistveno zmanjšal stroške izstrelitve satelitov v nizko zemeljsko orbito. Komisija je projekt proučila na podlagi okvira za državno pomoč za raziskave, razvoj in inovacije ter sklenila, da financiranje iz virov zasebnega kapitala ne bi zadostovalo za dokončanje projekta. Raziskave na tem področju bi lahko zagotovile pomemben tehnološki napredek v korist potrošnikom, ki uporabljajo izdelke in storitve, ki temeljijo na delovanju satelitov v nizki zemeljski orbiti, kot so mobilne komunikacije.

III. Izkoriščanje možnosti, ki jih ponuja enotni digitalni trg

Komisija si prizadeva uresničiti enotni digitalni trg, kar je njena prednostna naloga že od začetka njenega mandata. Razširitev digitalnega gospodarstva je eno od glavnih gonil gospodarske rasti, poleg tega pa spreminja naš svet in način življenja. Uspešen enotni digitalni trg bi spodbujal inovacije, ustvarjal nova delovna mesta in omogočal nove možnosti evropskim zagonskim ter malim in srednjim podjetjem (MSP), da izkoristijo trg z več kot 500 milijoni ljudi. Komisija je ocenila, da bi lahko vzpostavitev enotnega digitalnega trga EU z odpravo regulativnih ovir in prehodom z 28 nacionalnih trgov na enega gospodarstvu EU zagotovila 415 milijard EUR na leto ter ustvarila več sto tisoč novih delovnih mest¹⁰.

⁶ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe, UL L 187, 26.6.2014, na voljo na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32014R0651>.

⁷ Sporočilo Komisije – Okvir za državno pomoč za raziskave in razvoj ter inovacije, UL C 198, 27.6.2014, na voljo na povezavi: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52014XC0627\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52014XC0627(01)).

⁸ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za spodbujanje naložb tvegane financiranja, UL C 19, 22.1.2014, na voljo na povezavi: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52014XC0122\(04\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52014XC0122(04)).

⁹ Sporočilo Komisije – Smernice Evropske unije za uporabo pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij, UL 2013 C 25, 26.1.2013, na voljo na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:sl:PDF>.

¹⁰ Glej http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market_sl.

Komisija je maja 2015 sprejela strategijo za enotni digitalni trg¹¹. Strategija vključuje sklop 16 usmerjenih ukrepov, ki temeljijo na naslednjih treh stebrih: (1) boljši dostop potrošnikov in podjetij do digitalnega blaga in storitev po vsej Evropi, (2) oblikovanje ustreznega okolja in enakih konkurenčnih pogojev za razcvet digitalnih omrežij in inovativnih storitev ter (3) čim boljše izkoriščanje možnosti za rast digitalnega gospodarstva.

Digitalni trgi so tudi glavna prednostna naloga na področju politike konkurence. Odprti in pošteno digitalni trgi bodo spodbudili inovacije ter prinesli koristi za potrošnike in podjetja. Enotni digitalni trg mora biti prostor, v katerem lahko vsi veliki in majhni subjekti razvijajo inovativne izdelke in konkurirajo na podlagi svojih zaslug. Poleg tega politika konkurence odpravlja obstoječe ovire na spletu, ki omejujejo naložbena obzorja internetnih podjetij in zagonskih internetnih podjetij ter podjetjem, državljanom in vladam preprečujejo, da bi v celoti izkoristili digitalna orodja.

Zagotavljanje neizkrivljene konkurence na spletu: odpravljanje spletnih ovir za inovacije

Hitri napredek digitalnega gospodarstva pomeni številne izzive za oblikovalce politik, vendar ne zahteva prenovitve zakonodaje in orodij na področju konkurence, saj se instrumenti politike konkurence hitro prilagajajo posebnostim digitalnih trgov¹².

Preiskava v sektorju e-trgovanja – poglobljanje poznavanja trga za odpravo čezmejnih ovir

Komisija je maja 2015 začela protimonopolno preiskavo v sektorju e-trgovanja v EU. Leta 2014 je približno polovica vseh potrošnikov EU kupovala prek spleta, vendar jih je samo približno 15 % prek spleta kupilo blago ali storitve prodajalca s sedežem v drugi državi članici EU. To pomeni, da v EU še vedno obstajajo znatne ovire pri čezmejnem e-trgovanju. Sektorska preiskava bo osredotočena predvsem na morebitne ovire, ki jih podjetja postavljajo čezmejnemu spletnemu trgovanju z blagom in storitvami v sektorjih, kjer je e-trgovanje najbolj razširjeno, kot so elektronika, oblčila in obutev ter digitalne vsebine.

Sektorska preiskava bo podprla ukrepe za odpravo omejitev spletne prodaje, ki jih sprejemajo Komisija in nacionalni organi za konkurenco v EU. Ugotovitve preiskave bodo prispevale k boljšemu izvajanju zakonodaje o konkurenci na področju e-trgovanja.

Eden od glavnih ciljev krepitve konkurence je spodbujati vse udeležence v sektorju k inovacijam, ne glede na to, ali so zagonska podjetja ali podjetja s prevladujočim tržnim deležem. Cilj je zagotoviti, da imajo evropski potrošniki čim večjo izbiro inovativnih izdelkov. Komisija na primer izvaja protimonopolno preiskavo Googlevega ravnanja na trgu spletnega iskanja.

Komisija je aprila Googlu poslala obvestilo o nasprotovanju, v katerem ga je obtožila zlorabe prevladujočega položaja na trgu storitev spletnega iskanja v Evropskem gospodarskem prostoru, ker sistematično daje prednost lastni storitvi za primerjavo cen na straneh z zadetki splošnega iskanja¹³. Zaskrbljena je, da zadetki iskanja, ki se prikažejo uporabnikom, niso vedno najbolj relevantni za njihovo poizvedbo. Predhodno stališče Komisije je, da Googlevo ravnanje krši protimonopolna pravila EU, ker zatira konkurenco in s tem škoduje potrošnikom.

¹¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 6. maja 2015 – Strategija za enotni digitalni trg za Evropo, COM(2015) 192 final, na voljo na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex%3A52015DC0192>.

¹² Glej nedavno študijo Evropskega parlamenta na povezavi:

http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/542235/IPOL_STU%282015%29542235_EN.pdf

¹³ Zadeva AT.39740 – Googlov iskalnik, glej IP/15/4780 z dne 15. aprila 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4780_sl.htm.

Komisija je v preteklosti izrazila štiri pomisleke glede Googlovega ravnanja in navedeno obvestilo o nasprotovanju se nanaša na prvega od teh pomislekov (o storitvi za primerjavo cen). Dejavno preiskuje tudi Googlovo ravnanje v zvezi z drugimi tremi pomisleki: kopiranjem spletnih vsebin konkurentov, ekskluzivnostjo oglaševanja in neupravičenimi omejitvami za oglaševalce. Obvestilo o nasprotovanju glede storitve za primerjavo cen nikakor ne vpliva na izid preiskave Komisije v zvezi z drugimi tremi pomisleki.

Druga preiskava v digitalnem sektorju zadeva Amazon. Komisija je junija začela formalno protimonopolno preiskavo nekaterih Amazonovih poslovnih praks v zvezi z distribucijo e-knjig¹⁴. Preiskava je osredotočena predvsem na klavzule, ki Amazon očitno ščitijo pred konkurenco drugih distributerjev e-knjig, na primer klavzule, ki mu dajejo pravico do obveščenosti o ugodnejših ali alternativnih pogojih, ponujenih njegovim konkurentom, in/ali pravico do pogojev, ki so vsaj tako dobri kot pogoji, ponujeni njegovim konkurentom.

Komisija je zaskrbljena, da bi lahko take klavzule onemogočile enake konkurenčne pogoje in zmanjšale konkurenco na trgu v škodo potrošnikov, saj bi drugi distributerji e-knjig težje konkurirali Amazonu z razvojem novih in inovativnih izdelkov in storitev. Če bo tako ravnanje potrjeno, bo pomenilo kršitev protimonopolnih pravil EU, ki prepovedujejo zlorabe prevladujočega položaja na trgu in omejevalna poslovna ravnanja. Komisija si prizadeva zagotoviti zdravo konkurenco med platformami, subjektom na trgu pa preprečiti zlorabo položaja za pridobitev pogodbenih pogojev, ki bi lahko ovirali inovacije na trgu.

Spodbujanje večje izbire za državljane EU pri dostopu do medijev

Odločno in hitro izvrševanja zakonodaje o konkurenci je ključnega pomena za učinkovito obravnavo vprašanj, ki se pojavljajo v novih in hitro razvijajočih se sektorjih digitalnega gospodarstva. Vendar je zagotavljanje živahne konkurence na bolj tradicionalnih trgih, kot je trg za razširjanje televizijskih programov, enako pomembno za evropske državljane. Komisija želi zagotoviti, da lahko potrošniki izbirajo med televizijskimi distributerji, ki konkurirajo pod enakimi in poštenimi pogoji¹⁵.

Zaščita spodbud za inovacije v medijskem sektorju

Komisija je februarja 2015 na podlagi uredbe EU o združitvah odobrila pridobitev deleža v belgijskem medijskem podjetju De Vijver Media NV (v nadaljnjem besedilu: podjetje De Vijver), ki ga je kupilo podjetje Liberty Global, pri čemer je za pogoj postavila spoštovanje zavez. Sklep Komisije je bil sprejet na podlagi poglobljene preiskave.

Komisija je skrbelo, da bo podjetje De Vijver po transakciji televizijskim distributerjem, ki konkurirajo kabelskemu operaterju Telenet, ki je pod nadzorom podjetja Liberty Global, zavrnilo izdajo dovoljenj za svoje kanale. Zaveze odpravljajo te pomisleke, saj podjetje De Vijver obvezuje, da televizijskim distributerjem v Belgiji izdaja dovoljenja za svoje kanale, tj. Vier, Vijf in katere koli druge podobne kanale, ki jih bo morda uvedlo, pod poštenimi, razumnimi in nediskriminatornimi pogoji. Brez teh zavez bi lahko transakcija zmanjšala konkurenco na trgu televizijske distribucije, kar bi na koncu pomenilo višje cene in manj inovacij za potrošnike.

¹⁴ Zadeva AT.40153 – Klavzule o priznavanju največjih ugodnosti v zvezi z e-knjigami in povezane zadeve (E-book MFNs and related matters), glej IP/15/5166 z dne 11. junija 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5166_en.htm.

¹⁵ Glej zadevo M.7194 – Liberty Global / Corelio / W&W / De Vijver Media, Sklep Komisije z dne 24. februarja 2015, na voljo na povezavi http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=2_M_7194, in zadevo M.7499 – Altice / PT Portugal, odločitev Komisije z dne 20. aprila 2015, na voljo na povezavi http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=2_M_7499.

Poleg tega je Komisija aprila odobrila predlagano pripojitve portugalskega telekomunikacijskega operaterja PT Portugal k večnacionalnemu kabelskemu in telekomunikacijskemu podjetju Altice. Veljavnost sklepa je pogojena s spoštovanjem zaveze podjetja Altice, da bo prodalo svoji hčerinski družbi na Portugalskem.

PT Portugal je operater za telekomunikacijo in večpredstavnostne vsebine, katerega dejavnosti zajemajo vse telekomunikacijske segmente na Portugalskem. Komisijo je skrbelo, da bi združitev, kot je bila prvotno priglášena, zmanjšala konkurenco na več telekomunikacijskih trgih na Portugalskem. Zaradi združitve bi te trge zapustil močan konkurent, kar bi lahko za portugalske potrošnike pomenilo višje cene in manjšo konkurenco. Da bi podjetje Altice odpravilo te pomisleke, je predlagalo, da bo prodalo svoji portugalski hčerinski družbi Cabovisão in ONI ter s tem odpravilo prekrivanje svojih dejavnosti z dejavnostmi PT Portugal. Komisija je pri proučevanju predlagane transakcije tesno sodelovala s portugalskim organom za konkurenco.

Druga protimonopolna preiskava zadeva čezmejno zagotavljanje naročniških televizijskih storitev v Združenem kraljestvu in na Irskem. Komisija je julija poslala obvestilo o nasprotovanju podjetju Sky UK in šestim velikim filmskim studiem v Združenih državah Amerike: Disney, NBC Universal, Paramount Pictures, Sony, Twentieth Century Fox in Warner Bros¹⁶. V preiskavi Komisije, ki se je začela januarja 2014, je bilo ugotovljeno, da so v sporazumih o izdaji dovoljenj med šestimi filmskimi studii in Sky UK klavzule, ki od podjetja Sky UK zahtevajo, da potrošnikom zunaj ozemlja, za katerega ima dovoljenja (Združeno kraljestvo in Irska), onemogoči dostop do filmov, ki so na voljo prek njegovih spletnih ali satelitskih naročniških televizijskih storitev. Nekateri sporazumi vsebujejo tudi klavzule, ki od filmskih studiev zahtevajo, da v sporazumih o izdaji dovoljenj z izdajatelji televizijskih programov, ki niso Sky UK, tem izdajateljem preprečijo zagotavljanje njihovih naročniških televizijskih storitev v Združenem kraljestvu in na Irskem.

To stanje vpliva na evropske potrošnike, ki želijo gledati naročniške televizijske kanale po svoji izbiri, ne glede na to, kje v EU živijo ali potujejo. Predhodno stališče Komisije je, da bi take klavzule brez prepričljive utemeljitve pomenile kršitev pravil EU, ki prepovedujejo protikonkurenčne sporazume.

Izboljševanje delovanja inovativnih trgov – mobilne naprave

Mobilne naprave, kot so pametni telefoni in tablični računalniki, so danes del vsakdanjega življenja večine evropskih državljanov. Leto 2015 je bilo mejnik za evropske uporabnike mobilnih komunikacijskih omrežij, saj sta Evropski parlament in Svet sprejela Uredbo (EU) 2015/2120¹⁷, ki bo s 15. junijem 2017 odpravila prebitke za gostovanje v EU. Cilj izvrševanja protimonopolnih ukrepov in zakonodaje je zavarovati konkurenco na področju mobilnih naprav, da se zagotovijo nadaljnje inovacije v korist evropskih potrošnikov.

Po tem, ko je Komisija decembra začela dve ločeni protimonopolni preiskavi, je podjetju Qualcomm, ki je največji svetovni dobavitelj naborov čipov za osnovni pas, ki se uporabljajo v potrošniških elektronskih napravah, poslala dve obvestili o nasprotovanju. Nabori čipov za osnovni pas obdelujejo komunikacijske funkcije v pametnih telefonih, tabličnih računalnikih in drugih mobilnih širokopasovnih napravah. Uporabljajo se za prenos glasu in podatkov.

¹⁶ Zadeva AT.40023 – Čezmejni dostop do naročniških vsebin (Cross-border access to pay-TV content), glej IP/15/5432 z dne 23. julija 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5432_en.htm.

¹⁷ Uredba (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta in spremembi Direktive 2002/22/ES o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami ter Uredbe (EU) št. 531/2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji, UL L 310, 26.11.2015, str. 1–18, na voljo na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2120>.

Predhodno stališče Komisije je, da je podjetje zlorabilo svoj prevladujoči položaj na svetovnih trgih za nabore čipov za osnovni pas 3G (UMTS) in 4G (LTE), s čimer je kršilo protimonopolna pravila EU¹⁸. Komisija v prvi preiskavi proučuje, ali je podjetje Qualcomm s ponujanjem finančnih spodbud velikemu proizvajalcu pametnih telefonov in tabličnih računalnikov v zameno za izključno uporabo naborov čipov podjetja Qualcomm v njegovih pametnih telefonih in tabličnih računalnikih zlorabilo svoj prevladujoči položaj na trgu. Tako ravnanje bi zmanjšalo spodbude za proizvajalca za kupovanje naborov čipov od konkurentov podjetja Qualcomm, s čimer bi škodovalo konkurenci in inovacijam na trgih za nabore čipov za osnovni pas UMTS in LTE. V drugi preiskavi Komisija proučuje, ali je podjetje Qualcomm določalo plenilske cene z zaračunavanjem cen, nižjih od stroškov, da bi konkurente izrinilo s trga.

Vendar je trg za dobavo strojne opreme samo ena stran zgodbe – tudi programska oprema na pametnih telefonih in tabličnih računalnikih mora biti v skladu z načelom neizkrivljanja konkurence. Mobilne aplikacije in storitve na pametnih telefonih, tabličnih računalnikih in drugih mobilnih napravah temeljijo na operacijskem sistemu naprave. Google Android je postal vodilni operacijski sistem za pametne mobilne naprave v Evropskem gospodarskem prostoru, saj se danes uporablja na večini pametnih mobilnih naprav v Evropi.

Komisija je aprila začela formalni postopek zoper Google, da bi proučila, ali bi lahko podjetje s svojim ravnanjem v zvezi s sistemom Android kršilo protimonopolna pravila EU¹⁹. Android je odprtokodni mobilni operacijski sistem, ki ga razvija predvsem Google. Načeloma ga lahko kdor koli prosto uporablja in nadalje razvija. Vendar večina proizvajalcev pametnih telefonov in tabličnih računalnikov operacijski sistem Android uporablja v kombinaciji z različnimi Googlovimi lastniškimi aplikacijami in storitvami, zato morajo skleniti določene sporazume z Googlom.

Komisija proučuje, ali je Google s sklenitvijo protikonkurenčnih sporazumov in/ali zlorabo morebitnega prevladujočega položaja nezakonito oviral razvoj konkurenčnih mobilnih operacijskih sistemov, mobilnih komunikacijskih aplikacij in storitev v Evropskem gospodarskem prostoru ter oviral njihov dostop na trg. Ta preiskava Komisije je neodvisna in ločena od njene preiskave Googlovega ravnanja v zvezi z iskanjem po internetu.

Učinkovit nadzor nad združitvami za zagotovitev naložb v telekomunikacijskem sektorju

Učinkovita konkurenca v telekomunikacijskem sektorju je ključno gonilo naložb in boljših tržnih rezultatov za potrošnike in podjetja. Konkurenca je gonilna sila, ki bo pritegnila naložbe za razvoj visokohitrostnih širokopasovnih omrežij, ki jih potrebujejo evropski državljani. Potrošniki nimajo koristi od naložb kot takih, ampak od njihovega učinka na parametre konkurence, kot so izbira, kakovost in cena.

Poleg ohranitve odprtosti in konkurenčnosti trga telekomunikacij je izvrševanje zakonodaje o konkurenci še vedno ključnega pomena za odpravljanje razdrobljenosti trga v EU²⁰. Politika

¹⁸ Zadevi AT.40220 – Qualcomm (plačila za ekskluzivnost) in AT.39711 – Qualcomm (plenilske cene), glej IP/15/6271 z dne 8. decembra 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6271_en.htm.

¹⁹ Zadeva AT.40099 – Google Android, glej MEMO/15/4782 z dne 15. aprila 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-4782_en.htm.

²⁰ Glej na primer sklep v zadevi Slovak Telecom (AT.39523) z dne 15. oktobra 2014, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39523.

konkurence dopolnjuje tudi pregled regulativnega okvira za telekomunikacije, ki je eden od glavnih ukrepov, načrtovanih v okviru strategije za enotni digitalni trg.

Poleg tega je nadzor nad združitvami na tem področju bistvenega pomena, saj vključuje proučitev, ali bi predlagana združitev prispevala k povečanju naložb v korist potrošnikov, na primer v obliki povečane omrežne pokritosti.

Komisija je maja na podlagi uredbe EU o združitvah odobrila predlagano pripojitve telekomunikacijskega podjetja Jazztel, ki ima sedež v Združenem kraljestvu, vendar deluje predvsem v Španiji, h konkurenčnemu podjetju Orange SA s sedežem v Franciji²¹. Pogoj za odobritev je popolna izpolnitev več zavez podjetja Orange, ki bodo po prevzemu zagotovile učinkovito konkurenco na trgih storitev dostopa do fiksnega interneta.

Komisijo je skrbelo, da bi se lahko zaradi prevzema, kot je bil prvotno priglašen, zvišale cene storitev dostopa do fiksnega interneta za potrošnike v Španiji. Podjetje Orange je za odpravo teh pomislekov predložilo zaveze za zagotovitev, da bo lahko nov subjekt vstopil na maloprodajni trg storitev dostopa do fiksnega interneta ter postal enako močan konkurent kot Orange in Jazztel. Zaveze odpravljajo prvotne pomisleke Komisije.

Komisija je začela tudi dve poglobljeni preiskavi združitve v telekomunikacijskem sektorju. Preiskuje predlagano pripojitve podjetja Telefónica UK k podjetju Hutchison²², da bi ugotovila, ali bi transakcija škodila konkurenci. Skrbi jo, da bi se lahko zaradi transakcije zvišale cene ter zmanjšale izbira in inovacije za stranke mobilnih telekomunikacijskih storitev v Združenem kraljestvu. Komisija je izvedla tudi poglobljeno preiskavo prevzema podjetja BASE Belgium s strani podjetja Liberty Global²³, da bi zagotovila, da predlagana transakcija ne bo pomenila višjih cen in manjše izbire za potrošnike v Belgiji.

Poleg tega je Komisija proučila predlagano združitev danskih podjetij Telenor in TeliaSonera²⁴. Skrbelo jo je, da bi združitev ustvarila največjega omrežnega operaterja mobilne telefonije na Danskem in močno zgoščeno tržno strukturo, kar bi povzročilo zvišanje cen za stranke in zmanjšanje spodbud za naložbe. Po predložitvi dveh naborov popravnih ukrepov, ki so se izkazali za nezadostne za odpravo pomislekov glede konkurence, sta podjetji septembra 2015 opustili transakcijo.

IV. Vzpostavitev integrirane in okolju prijazne evropske energetske unije

Vzpostavitev energetske unije je velik korak k integriranemu, povezanemu in trdnemu energetskega trgu, ki bo koristil potrošnikom, podjetjem in okolju. Podjetja in gospodinjstva, ki so v središču energetske unije, bi morala imeti možnost plačevati dostopne in konkurenčne cene. Obenem energetska politika EU temelji na treh stebrih trajnosti, konkurenčnosti in zanesljivosti oskrbe. Vzpostavitev trdne energetske unije z velikopotezno podnebno politiko bo zahtevala temeljito preoblikovanje evropskega energetskega sistema. Komisija je leta 2015 začela izpolnjevati to ključno prednostno nalogo.

²¹ Zadeva M.7421 – Orange/Jazztel, Sklep Komisije z dne 19. maja 2015, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7421.

²² Zadeva M.7612 – Hutchison 3G UK / Telefónica UK, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7612.

²³ Zadeva M.7637 – Liberty Global / BASE Belgium, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7637.

²⁴ Zadeva M.7419 – TeliaSonera/Telenor/JV, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7419.

Komisija je februarja predstavila okvirno strategijo za trdno energetske unijo s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost²⁵. Okvirna strategija določa cilje energetske unije, razdeljene v pet medsebojno povezanih političnih razsežnosti („energetska zanesljivost, solidarnost in zaupanje“, „povsem integriran evropski energetski trg“, „energijska učinkovitost, ki prispeva k zmanjšanju povpraševanja“, „razogljičenje gospodarstva“ ter „raziskave, inovacije in konkurenčnost“), ter ukrepe za njihovo doseganje, ki jih bo sprejela Komisija.

EU mora opustiti gospodarstvo, ki temelji na fosilnih gorivih ter je odvisno od starih tehnologij in zastarelih poslovnih modelov. Opustiti je treba sedanji razdrobljeni sistem, ki ga zaznamujejo neusklajene nacionalne politike, tržne ovire in območja z izolirano oskrbo z energijo. Izboljšanje položaja potrošnikov z zagotavljanjem informacij in možnosti izbire je prav tako bistvenega pomena.

Povezovanje energetskih trgov je ključni cilj energetske unije. Prost pretok plina in električne energije po Evropi bi bil gospodarsko trajnostnejši, okolju prijazen in socialno vključujoč.

Izvrševanje protimonopolne zakonodaje za povečanje zanesljivosti, dostopnosti in trajnosti energije

Izvrševanje protimonopolne zakonodaje igra ključno vlogo pri spodbujanju povezovanja trgov v energetski uniji z odpravljanjem izkrivljanja trga, ki ga povzroča vedenje prevladujočih subjektov na trgu. Protimonopolna preiskava Gazpromovega ravnanja v srednji in vzhodni Evropi je odličen primer tega²⁶.

Zagotavljanje, da prevladujoči dobavitelji plina spoštujejo pravila – preiskava ravnanja podjetja Gazprom

Evropska komisija je aprila podjetju Gazprom poslala obvestilo o nasprotovanju, v katerem je navedla, da bi to podjetje lahko z nekaterimi poslovnimi praksami na trgih s plinom v srednji in vzhodni Evropi zlorabljal prevladujoči položaj na trgu ter s tem kršilo protimonopolna pravila EU. Plin je temeljna dobrina v vsakdanjem življenju večine državljanov EU in predhodno stališče Komisije je, da bi lahko podjetje Gazprom oviralo konkurenco na trgih oskrbe s plinom v osmih državah članicah v srednji in vzhodni Evropi (Bolgarija, Češka, Estonija, Madžarska, Latvija, Litva, Poljska in Slovaška). Podjetje Gazprom je prevladujoči dobavitelj zemeljskega plina v navedenih državah, čigar tržni deleži v večini teh držav znatno presegajo 50 %, v nekaterih primerih pa znašajo do 100 %.

Komisija je na podlagi preiskave zavzela predhodno stališče, da bi lahko Gazprom kršil protimonopolna pravila EU, saj si prizadeva za uresničevanje celovite strategije delitve trgov s plinom v srednji in vzhodni Evropi, na primer z zmanjševanjem možnosti svojih strank, da bi plin prodajale čez mejo. To bi lahko podjetju Gazprom omogočilo, da v nekaterih državah članicah zaračunava nepošteno ceno. Prevladujoči položaj na trgu bi lahko zlorabljal tudi s tem, da je dobavo plina pogojeval z nepovezanimi zavezami grosistov v zvezi z infrastrukturo za prenos plina.

Izvrševanje protimonopolne zakonodaje podpira vzpostavitev enotnega energetskega trga, med drugim z razveljavitvijo protikonkurenčnih sporazumov o razdelitvi trgov²⁷ in ohranjanjem dostopnosti infrastrukture. Dostop do infrastrukture je pomemben za

²⁵ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki z dne 25. februarja 2015 – *Okvirna strategija za trdno energetske unijo s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost*, COM(2015) 080 final, na voljo na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM%3A2015%3A80%3AFIN>.

²⁶ Zadeva AT.39816 – Dobava plina strankam v srednji in vzhodni Evropi (Upstream Gas Supplies in Central and Eastern Europe), glej IP/15/4828 z dne 22. aprila 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4828_sl.htm.

²⁷ Glej na primer zadevo AT.39952 – Elektroenergetske borze (Power Exchanges), Sklep Komisije z dne 5. marca 2014, glej IP/14/215, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-215_en.htm.

preprečevanje omejevanja dostopa do trga in ohranjanje spodbud za naložbe. Pomembni ukrepi na tem področju vključujejo obvestilo o nasprotovanju, ki je bilo marca poslano bolgarskemu podjetju Bulgarian Energy Holding (BEH), njegovi hčerinski družbi za oskrbo s plinom Bulgargaz in hčerinski družbi za plinsko infrastrukturo Bulgartransgaz²⁸.

BEH je uveljavljeno bolgarsko energetska podjetje v državni lasti. Je vertikalno integrirano, kar pomeni, da BEH dobavlja plin, njegovi hčerinski družbi pa imata v lasti ali nadzorujeta bolgarsko omrežje za prenos plina, edino skladišče za plin v Bolgariji in zmogljivost glavnega plinovoda za uvoz plina v Bolgarijo. Komisija skrbi, da bi lahko BEH in njegovi hčerinski družbi zlorabljali svoj prevladujoči položaj na bolgarskem trgu plina s preprečevanjem dostopa konkurentov do infrastrukture, ki jo potrebujejo za uspešno konkuriranje na bolgarskem trgu oskrbe s plinom. Tako ravnanje bi kršilo protimonopolna pravila EU ter povzročilo zmanjšanje konkurence na trgu in poslabšanje tržnih rezultatov za prizadete potrošnike.

Komisija je zaključila tudi ločeno protimonopolno preiskavo ravnanja BEH na nereguliranem veleprodajnem trgu z električno energijo v Bolgariji²⁹. Skrbelo jo je, da je BEH uvedel umetne ovire med nacionalnimi trgi. Natančneje, BEH je trgovcem prodajal električno energijo na podlagi pogodb, ki so jim prepovedovale nadaljnjo prodajo električne energije zunaj Bolgarije. BEH je za odpravo pomislekov Komisije predlagal, da bo vzpostavil neodvisno borzo z elektriko v Bolgariji, preko katere bo mogoče anonimno trgovati z elektriko, ne bo pa mogoče ugotoviti, kje se elektrika ponovno proda. Komisija je 10. decembra 2015 zaveze, ki jih je ponudil BEH, potrdila kot pravno zavezujoče.

Nadzor državnih pomoči za zagotovitev okolju prijaznega in trdnega energetskega trga brez neupravičenega izkrivljanja konkurence

Druga pomembna prednostna naloga politike konkurence, ki spremlja prehod na zeleno gospodarstvo, je zagotoviti, da trgi pravilno delujejo in da državna podpora, vključno s podporo za spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije, ne ustvarja neravnovesja.

Komisija s svojimi smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo³⁰ spodbuja vključevanje obnovljivih virov energije na trg, da bi preprečila izkrivljanje konkurence. Od leta 2016 morajo proizvajalci, ki uporabljajo obnovljive vire, električno energijo prodajati neposredno na trgu. Javna podpora se lahko dodeli samo kot premija, prišteta tržni ceni. Poleg tega bodo morale države članice po letu 2017 pomoč za tekoče poslovanje dodeljevati na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb.

Poleg tega je namen smernic prispevati k uvajanju inovativnih energetskih tehnologij z nizkimi emisijami ogljika na trg, saj omogočajo, da se državna pomoč odobri, če je prisotno nedelovanje trga. Smernice tudi spodbujajo države članice EU, da sodelujejo in upoštevajo oskrbo z električno energijo iz drugih držav članic.

²⁸ Zadeva AT.39849 – BEH plin (BEH Gas), glej IP/15/4651, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4651_en.htm.

²⁹ Zadeva AT.39767 – Dobava električne energije bolgarskega energetskega holdinga (BEH Electricity), glej IP/15/6289 z dne 10. decembra 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6289_en.htm.

³⁰ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020, UL C 200, 28.6.2014, na voljo na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52014XC0628%2801%29>.

Poleg tega nadzor državnih pomoči prispeva k vzpostavljanju povezanega, integriranega in zanesljivega energetskega trga v Evropi, saj ocenjuje nacionalne ukrepe za zagotavljanje oskrbe z električno energijo (imenovane „mehanizmi zmogljivosti“).

Sektorska preiskava mehanizmov zmogljivosti – uspešno doseganje ciljev energetske unije

Komisija je aprila začela preiskavo sektorja za državno pomoč, da bi zbrala informacije o obstoječih ali načrtovanih mehanizmi zmogljivosti, tj. ukrepih držav članic za zagotovitev, da lahko oskrba z električno energijo srednje- in dolgoročno zadosti povpraševanju. Namen sektorske preiskave je predvsem proučiti, ali taki ukrepi zagotavljajo zanesljivo oskrbo z električno energijo, ne da bi pri tem izkrivljali konkurenco med dobavitelji električne energije ali ovirali čezmejno trgovino.

Ta sektorska preiskava je prva, ki temelji na pravilih EU o državni pomoči in zajema reprezentativni vzorec držav članic, ki imajo vzpostavljene mehanizme zmogljivosti ali proučujejo možnost njihove vzpostavitve, in sicer so te države članice Belgija, Danska, Francija, Hrvaška, Irska, Italija, Nemčija, Poljska, Portugalska, Španija in Švedska. Medtem ko imajo vlade legitimen interes za zagotavljanje zadostne oskrbe z električno energijo, da se preprečijo izpadi, bi morala politika konkurence zagotoviti, da javni ukrepi podpirajo naložbe v oskrbo z električno energijo, so v skladu s političnimi instrumenti, namenjenimi spodbujanju zmanjševanja emisij ogljika, in ne dajejo neupravičene prednosti posameznim proizvajalcem ali tehnologijam.

Ohranjanje privlačnosti Evrope za naložbe – nadzor nad združitvami v energetske sektorju

V mrežnih gospodarskih panogah, kot je energetske sektor, je bistvenega pomena preprečiti nastajanje tržnih struktur, ki bi lahko ovirale učinkovito konkurenco ter s tem zmanjšale spodbude za naložbe in inovacije. Nadzor EU nad združitvami je bil še naprej učinkovito orodje za ohranjanje odprtosti energetskega trga EU in zagotavljanje, da naložbe prinesejo boljše tržne rezultate za podjetja in gospodinjstva v EU.

Komisija je na podlagi uredbe EU o združitvah po poglobljenem pregledu in zelo tesnem sodelovanju z oddelkom za boj proti monopolom ameriškega ministrstva za pravosodje odobrila predlagano pripojitev francoskih energetske podjetij Alstom k podjetju General Electric (GE) s sedežem v Združenih državah Amerike³¹. Ta transakcija je dober primer tega, kako lahko tehnologija v EU uspeva in privablja tuje naložbe.

Pogoj za odobritev je prodaja osrednjih delov segmenta podjetja Alstom za težke plinske turbine, ki se uporabljajo predvsem v plinskih elektrarnah, italijanskemu podjetju Ansaldo. Komisijo je skrbelo, da bi zaradi transakcije propadel eden od glavnih svetovnih konkurentov podjetja GE na trgu za težke plinske turbine, na katerem je GE največji svetovni proizvajalec, Alstom pa eden od najpomembnejših svetovnih akterjev. To bi pomenilo manj inovacij in višje cene. Zaveze, ki jih je ponudilo podjetje GE, odpravljajo te pomisleke. Poleg tega je napredna tehnologija težkih plinskih turbin še posebno pomembna za doseganje ciljev na področju podnebnih sprememb in za posodobitev oskrbe z električno energijo v EU.

V. Za poglobljen in pravičnejši enotni trg EU

V času vse močnejše globalizacije je poglobljen in pravičnejši enotni trg osrednje sredstvo za izgradnjo močnejšega gospodarstva EU, ki spodbuja ustvarjanje delovnih mest in rast. Zato pospeševanje integracije enotnega trga ostaja na vrhu programa Komisije. Cilj Komisije je še bolj sprostiti gibanje ljudi, blaga, storitev in kapitala znotraj meja enotnega trga ter s tem zagotoviti nove priložnosti za državljane in podjetja.

³¹ Zadeva M.7278 – General Electric/Alstom (Thermal power – Renewable power & Grid Business), Sklep Komisije z dne 8. septembra 2015, na voljo na povezavi:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result.

Povečanje davčne preglednosti in zagotavljanje pravične davčne obremenitve za vse

V celoti delujoč enotni trg zahteva, da vsi subjekti na trgu – ne glede na to, ali so veliki ali majhni, lokalni ali svetovni – plačajo pravični delež davkov. Zato je boj proti utajam davkov in davčnim goljufijam ena od glavnih prednostnih nalog Junckerjeve Komisije in ena od najpomembnejših pobud za pospeševanje dokončne vzpostavitve enotnega trga EU.

Komisija je marca predstavila sveženj za davčno preglednost³², katerega namen je zagotoviti, da imajo države članice na voljo podatke, ki jih potrebujejo za zaščito svojih davčnih osnov in učinkovito odkrivanje podjetij, ki se poskušajo izogniti plačilu pravičnega deleža davkov. Junija je svežnju sledil akcijski načrt Komisije za pravičnejše in učinkovitejše obdavčenje³³. Akcijski načrt določa sklop pobud za reševanje problema izogibanja davkom, zagotovitev trajnostnih dohodkov in okrepitev enotnega trga za podjetja. Skupaj bodo ti ukrepi precej izboljšali okolje za obdavčevanje dohodkov podjetij v EU, s čimer bo to postalo bolj pravično, učinkovito in rasti prijazno.

Politika konkurence je pri soočanju s tem izzivom bistvenega pomena. Komisija je na podlagi poglobljenih preiskav, ki jih je začela junija 2014, sklenila, da sta Luksemburg in Nizozemska podjetjema Fiat Finance and Trade³⁴ in Starbucks³⁵ odobrila selektivne davčne ugodnosti (ki jih pravila EU o državni pomoči določajo za nezakonite). Za vsakega od teh podjetij je davčno stališče, ki ga je izdal nacionalni davčni organ, umetno znižalo davek, ki ga je plačalo podjetje³⁶. V skladu s pravili EU o državni pomoči davčna stališča ne morejo na podlagi metod, četudi so te zelo zapletene, določati transfernih cen brez kakršne koli gospodarske utemeljitve, poleg tega pa take metode neupravičeno preusmerjajo dobiček, da bi se zmanjšali davki, ki jih plačuje podjetje. Tako ravnanje bi zadevnemu podjetju prineslo neupravičeno konkurenčno prednost v primerjavi z drugimi podjetji, predvsem MSP, ki so obdavčena na podlagi njihovih dejanskih dobičkov, ker za blago in storitve, ki jih uporabljajo, plačujejo tržne cene.

Odpravljanje neupravičenih davčnih ugodnosti – sklepa o podjetjih Starbucks in Fiat Finance & Trade

Sama davčna stališča so povsem zakonita. Vendar sta preiskovani davčni stališči v zadevah Starbucks in Fiat Finance & Trade podprli umetne in zapletene metode za določitev obdavčljivega dobička podjetij. Na podlagi teh metod so se za blago in storitve, ki so se prodajali med podjetji v skupinah Fiat in Starbucks, določile cene (tako imenovane „transferne cene“), ki niso ustrezale tržnim razmeram in zato niso izražale gospodarske realnosti.

Pravila EU o državni pomoči zahtevajo, da se nezdružljiva državna pomoč vrne in se s tem zmanjša izkrivljanje konkurence, ki ga je povzročila pomoč. Komisija je v svojih dveh sklepih določila metodologijo za izračun vrednosti neupravičene konkurenčne prednosti v korist podjetij Fiat in Starbucks, pri čemer je izračunala razliko med zneskom, ki ga je podjetje plačalo, in zneskom, ki bi ga plačalo brez davčnega stališča. Ta znesek znaša od približno 20 do 30 milijonov EUR za vsako od podjetij, tj. Fiat in Starbucks, vendar bodo natančen znesek

³² Glej IP/15/4610 z dne 18. marca 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4610_sl.htm.

³³ Glej IP/15/5188 z dne 17. junija 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5188_sl.htm.

³⁴ Zadeva SA.38375 – Domnevna pomoč podjetju FFT-Luxembourg (Alleged aid to FFT-Luxembourg), Sklep Komisije z dne 21. oktobra 2015, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38375.

³⁵ Zadeva SA.38374 – Domnevna pomoč podjetju Starbucks (Alleged aid to Starbucks), Sklep Komisije z dne 21. oktobra 2015, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38374.

³⁶ Glej IP/15/5880 z dne 21. oktobra 2015, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5880_sl.htm.

davka, ki ga je treba izterjati, določili luksemburški in nizozemski davčni organi na podlagi metodologije, določene v sklepih Komisije. Poleg tega podjetji ne bosta več uživali ugodne davčne obravnave, ki sta jo zagotovili navedeni davčni stališči.

Komisija je decembra začela formalno preiskavo davčne obravnave podjetja McDonald's v Luksemburgu³⁷. Njeno predhodno stališče je, da je Luksemburg z davčnim stališčem morda selektivno odstopal od določb nacionalne davčne zakonodaje in sporazuma o izogibanju dvojnemu obdavčevanju med Luksemburgom in ZDA, s čimer je podjetju McDonald's dal prednost, ki drugim podjetjem v primerljivem dejanskem in pravnem položaju ni na voljo.

Komisija je izrazila tudi pomisleke, da bi lahko davčna stališča vzbujala vprašanja glede državne pomoči v zvezi s podjetjema Apple na Irskem³⁸ in Amazon v Luksemburgu³⁹. Februarja 2015 se je začela dodatna poglobljena preiskava belgijskega sistema stališč o „presežnem dobičku“⁴⁰. Komisija je 11. januarja 2016 izdala negativen sklep z nalogom za vračilo, v katerem je sklenila, da so selektivne davčne ugodnosti, ki jih je Belgija dodelila v okviru svoje davčne sheme za „presežne dobičke“, nezakonite v skladu s pravili EU o državni pomoči, in odredila vračilo pomoči⁴¹. Hkrati Komisija še naprej preiskuje prakse izdajanja davčnih stališč v vseh državah članicah EU⁴².

Povečanje učinkovitosti nacionalnih organov EU za konkurenco v vlogi izvršilnih organov

Drug pomemben vidik vzpostavitve resnično enakih konkurenčnih pogojev za podjetja na enotnem trgu je zagotovitev, da se lahko podjetja zanesejo na dosledno uporabo pravil EU o konkurenci ne glede na to, v kateri državi članici delujejo. Nacionalni organi za konkurenco imajo pri tem ključno vlogo. Začetek veljavnosti Uredbe 1/2003⁴³ leta 2004 je spremenil strukturo izvrševanja zakonodaje o konkurenci, saj je nacionalnim organom za konkurenco in nacionalnim sodiščem dodelil ključno vlogo pri izvrševanju protimonopolnih pravil EU v sodelovanju s Komisijo. Pravila EU o konkurenci se zdaj izvajajo v obsegu, ki ga Komisija sama ne bi mogla doseči, ter na temeljitejši in učinkovitejši način, kot bi bilo sicer mogoče.

Komisija je v sporočilu iz leta 2014 o desetih letih izvajanja Uredbe št. 1/2003⁴⁴ opredelila več konkretnih področij ukrepanja za okrepitev izvršilnih pooblastil nacionalnih organov za konkurenco in pospešitev zbliževanja nacionalnih sistemov. Zdaj proučuje, ali bi bilo mogoče orodja, ki so na voljo nacionalnim organom za konkurenco, še izboljšati. Komisija je

³⁷ Zadeva SA.38945 – Domnevna pomoč podjetju Mc Donald's – Luksemburg (Alleged aid to Mc Donald's – Luxembourg), Sklep Komisije o začetku formalnega postopka preiskave z dne 3. decembra 2015, glej IP/15/6221, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6221_sl.htm.

³⁸ Zadeva SA.38373 – Domnevna pomoč podjetju Apple (Alleged aid to Apple), na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38373.

³⁹ Zadeva SA.38944 – Domnevna pomoč podjetju Amazon (Alleged aid to Amazon), na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38944.

⁴⁰ Zadeva SA.37667 – Oprostitev presežnih dobičkov v Belgiji (Excess Profit exemption in Belgium), Sklep Komisije o začetku formalnega postopka preiskave z dne 3. februarja 2015, glej IP/15/4080, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4080_en.htm.

⁴¹ Glej IP/16/42 z dne 11. januarja 2016, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-42_sl.htm.

⁴² Glej IP/14/2742 z dne 17. decembra 2014, na voljo na povezavi: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2742_en.htm.

⁴³ Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe, UL L 1, 4.1.2003, str. 1, na voljo na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=celex%3A32003R0001>.

⁴⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 9. julija 2014 – Deset let izvrševanja protimonopolnega prava v okviru Uredbe št. 1/2003: Dosežki in pričakovanja za prihodnost, COM(2014) 453, na voljo na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52014DC0453>.

novembra 2015 začela posebno javno posvetovanje ter širšo javnost in deležnike povabila, naj delijo svoje izkušnje in zagotovijo povratne informacije o morebitnih zakonodajnih ukrepih EU za nadaljnjo krepitev orodij nacionalnih organov za konkurenco za izvrševanje in nalaganje sankcij.

Izboljšanje položaja potrošnikov EU z odpravljanjem kartelov

Ohranitev pravičnosti, preglednosti in odprtosti enotnega trga je koristna za podjetja v EU in gospodarstva držav članic, v prvi vrsti pa je pomembna za evropske državljane. Jasen primer je delo Komisije v zvezi z izvajanjem protikartelnih ukrepov. Na dobro delujočem enotnem trgu se podjetja spodbuja, naj bodo učinkovitejša in bolj iznajdljiva kot njihovi konkurenti, kar na koncu koristi potrošnikom EU zaradi boljših izdelkov in nižjih cen. Karteli škodijo potrošnikom in celotnemu gospodarstvu, kadar podjetja določajo cene namesto trga.

Komisija je junija naložila globe osmim proizvajalcem in dvema distributerjema živilskih embalaž oziroma pladnjev za prodajo na drobno zaradi sodelovanja v vsaj enem od petih ločenih kartelov, pri čemer je skupna vsota glob znašala več kot 115 milijonov EUR⁴⁵. Ti proizvajalci so bili Huhtamäki iz Finske, Nespak in Vitembal iz Francije, Silver Plastics iz Nemčije, Coopbox, Magic Pack in Sirap-Gema iz Italije ter Linpac iz Združenega kraljestva. Zadevna distributerja sta bila Ovarpack iz Portugalske in Propack iz Združenega kraljestva.

Namesto da bi navedena podjetja tekmovala na podlagi svojih zaslug, so določala cene in si dodeljevala kupce pladnjev iz stiropora ali trdnih pladnjev iz polipropilena, s čimer so kršila protimonopolna pravila EU in prizadela milijone potrošnikov, ki kupujejo živila. Pladnji iz stiropora in trdni pladnji iz polipropilena se uporabljajo kot embalaža za živila, kot so sir, meso, ribe ali slaščice, za prodajo v trgovinah ali supermarketih.

Komisija je oglobila tudi osem dobaviteljev optičnih pogonov, ki so morali plačati globe v skupni višini 116 milijonov EUR zaradi dogovarjanja glede razpisov za oddajo naročil, ki sta ju organizirala proizvajalca računalnikov Dell in Hewlett Packard⁴⁶. Oglobljeni dobavitelji so bili Philips, Lite-On, njuno skupno podjetje Philips & Lite-On Digital Solutions, Hitachi-LG Data Storage, Toshiba Samsung Storage Technology, Sony, Sony Optiarc in Quanta Storage. Čeprav so se kartelni dogovori sklepali zunaj Evropskega gospodarskega prostora (EGP), so se izvajali na svetovni ravni, tudi v EGP.

Optični pogoni berejo ali zapisujejo podatke, shranjene na optičnih diskih, kot so zgoščenke, DVD-ji ali diski Blu-ray, ter se uporabljajo na primer v osebnih računalnikih, predvajalnikih zgoščenk ali DVD-jev in konzolah za video igre. Kartel je zadeval optične pogone za namizne in prenosne računalnike. Ohranjanje konkurenčnosti takih trgov je še posebno pomembno za zagotavljanje poštenih cen za današnje potrošnike in inovativnih izdelkov za prihodnje potrošnike.

Odpravljanje kartelov je kot odpravljanje skritega davka, ki so ga morali plačevati milijoni nič hudega slutečih potrošnikov v Evropi. Poleg tega karteli odpravljajo spodbude za inovacije podjetij, s čimer močno ovirajo dinamičnost in prihodnjo rast v EU.

⁴⁵ Zadeva AT.39563 – Živilske embalaže za prodajo na drobno (Retail Food Packaging), Sklep Komisije z dne 24. junija 2015, na voljo na povezavi:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39563.

⁴⁶ Zadeva AT.39639 – Optični pogoni (Optical Disc Drives), Sklep Komisije z dne 21. oktobra 2015, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39639.

Izboljšanje delovanja trgov finančnih storitev – dosežki politike konkurence v finančnem in plačilnem sektorju

Komisija je sprejela tudi sklep o kartelih v finančnem sektorju, ki je eno izmed njenih prednostnih področij za uresničevanje pravičnejšega in bolj integriranega enotnega trga. Februarja je posredniški družbi ICAP s sedežem v Združenem kraljestvu naložila globo v višini približno 15 milijonov EUR, ki naj bi spodbujala več kartelov v sektorju obrestnih izvedenih finančnih instrumentov v jenih in s tem kršila protimonopolna pravila EU⁴⁷. V zvezi s tem je Komisija decembra 2013 na podlagi sklepa o poravnavi oglobila več velikih bank.

Preiskava obrestnih izvedenih finančnih instrumentov v jenih je le en primer prizadevanj Komisije v boju proti protikonkurenčnim ravnanjem na finančnih trgih. V plačilnem sektorju je mogoče izpostaviti še en pomemben primer. Komisija je julija 2015 poslala obvestilo o nasprotovanju podjetju MasterCard, ker je domnevno zvišalo stroške plačil s kartico v škodo potrošnikov in trgovcev na drobno v EU⁴⁸. Kartično plačevanje ima ključno vlogo na enotnem trgu, tako pri domačih nakupih kot pri nakupovanju v tujini, vključno z nakupovanjem prek spleta. Evropski potrošniki in podjetja letno opravijo več kot 40 % negotovinskih plačil s plačilnimi karticami.

V obvestilu o nasprotovanju Komisija pojasnjuje svoje predhodno stališče, da MasterCardova pravila bankam preprečujejo, da bi ponudile nižje medbančne provizije trgovcem na drobno s sedežem v drugi državi v Evropskem gospodarskem prostoru, v kateri so medbančne provizije morda višje. Zato trgovci na drobno ne morejo uživati ugodnosti nižjih provizij drugje, poleg tega pa je lahko ovirana čezmejna konkurenca med bankami, kar pomeni kršitev evropskih protimonopolnih pravil. Komisija v obvestilu o nasprotovanju trdi tudi, da MasterCardove medbančne provizije za transakcije v EU z MasterCardovimi karticami, izdanimi v drugih svetovnih regijah, kršijo evropska protimonopolna pravila, saj MasterCard umetno določa visoko minimalno ceno za izvedbo teh transakcij.

Eno od dveh vprašanj v sedANJI preiskavi se nanaša na medregionalne transakcije, ki ne spadajo na področje uporabe uredbe o medbančnih provizijah⁴⁹, ki je bila sprejeta aprila 2015. Uredba je na podlagi skoraj desetletne protimonopolne sodne prakse v plačilnem sektorju omejila medbančne provizije za kartice, ki so izdane v EU in se tam uporabljajo, s čimer je prinesla koristi za potrošnike in podjetja ter spodbudila rast in inovacije. Ker so kartice najbolj uporabljeni način plačevanja prek spleta, je uredba poleg tega pomemben temelj za dokončno vzpostavitev enotnega digitalnega trga.

Pravila o državni pomoči v bančnem sektorju – podpora gospodarski oživitvi in zmanjševanje izkrivljanja konkurence

Nadzor državnih pomoči v bančnem sektorju je še naprej omejeval izkrivljanje konkurence in zagotavljal enake konkurenčne pogoje, hkrati pa je zmanjšal uporabo denarja

⁴⁷ Zadeva AT.39861 – Obrestni izvedeni finančni instrumenti v jenih (Yen Interest Rate Derivatives (YIRD)), Sklep Komisije z dne 4. decembra 2013, na voljo na povezavi:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39861.

⁴⁸ Zadeva AT.40049 – MasterCard II, glej IP/15/5323 z dne 9. julija 2015, na voljo na povezavi:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5323_sl.htm.

⁴⁹ Uredba (EU) 2015/751 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o medbančnih provizijah za kartične plačilne transakcije, UL L 123, 19.5.2015, na voljo na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1463524229175&uri=CELEX:32015R0751>.

davkoplačevalcev na najmanjši potrební znesek. Poleg tega je januarja 2015 začela veljati direktiva o sanaciji in reševanju bank (DSRB)⁵⁰, ki določa pravila za reševanje bank in velikih investicijskih podjetij v vseh državah članicah. Državna pomoč propadajočim bankam, priglášena Komisiji po 1. januarju 2015, se lahko odobri le, če se je začel postopek reševanja banke v skladu z določbami DSRB in pravili EU o državni pomoči.

Komisija je novembra ugotovila, da so načrti za reševanje bank Banca delle Marche, Banca Popolare dell'Etruria e del Lazio, Cassa di Risparmio di Ferrara in Cassa di Risparmio della Provincia di Chieti (ki imajo skupaj približno 1-odstotni tržni delež v Italiji) v skladu s pravili EU o državni pomoči⁵¹. Banka Italije je v skladu z DSRB začela reševanje navedenih bank, ki so bile vse že v postopku posebnega upravljanja. Komisija je ugotovila, da so načrti Italije glede uporabe nacionalnega sklada za reševanje zmanjšali uporabo javnih sredstev in morebitno izkrivljanje konkurence zaradi ukrepov, hkrati pa so ohranili finančno stabilnost.

Poleg tega so pravila o državni pomoči igrala ključno vlogo pri podpori prizadevanjem štirih največjih grških bank za odpravo primanjkljajev kapitala, ki jih je ugotovil evropski bančni nadzornik⁵². Komisija je novembra in decembra odobrila ukrepe državne pomoči za dokapitalizacijo banke Piraeus Bank⁵³ in nacionalne banke Grčije⁵⁴. Banki sta predložili načrt prestrukturiranja za zagotovitev dolgoročnega uspešnega poslovanja, ki bi jima omogočilo, da se osredotočita na zagotavljanje posojil grškim podjetjem in podporo oživitve grškega gospodarstva.

Komisija zagotavlja tudi dosledno uporabo pravil o državni pomoči za bančni sektor v okviru programa ekonomskega prilagajanja na Cipru. Decembra 2015 je ugotovila, da je kapitalska injekcija v višini 175 milijonov EUR v korist banke Cypriot Cooperative Central Bank Ltd in njenih hčerinskih družb v skladu s pravili EU o državni pomoči⁵⁵. Sklenila je, da bi izvedba

⁵⁰ Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij, UL L 173, 12.6.2014, na voljo na povezavi:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1427289116879&uri=CELEX:32014L0059>.

⁵¹ Zadeva SA.39543 – Reševanje banke Banca delle Marche S.p.A. (Resolution of Banca delle Marche S.p.A.), Sklep Komisije z dne 22. novembra 2015, na voljo na povezavi:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_39543; zadeva SA.41134 –

Reševanje banke Banca Popolare dell'Etruria e del Lazio – Soc. Coop. (Resolution of Banca Popolare dell'Etruria e del Lazio - Soc. Coop), Sklep Komisije z dne 22. novembra 2015, na voljo na

povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_41134; zadeva

SA.41925 – Reševanje banke Cassa di risparmio di Ferrara S.p.A. (Resolution of Cassa di risparmio di Ferrara S.p.A.), Sklep Komisije z dne 22. novembra 2015, na voljo na povezavi:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_41925; in zadeva SA.43547 –

Reševanje banke Cassa di risparmio della Provincia di Chieti S.p.A. (Resolution of Cassa di risparmio della Provincia di Chieti S.p.A.), Sklep Komisije z dne 22. novembra 2015, na voljo na povezavi:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_43547.

⁵² Glej <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2015/html/sr151031.en.html>.

⁵³ Zadeva SA.43364 – Dodatna pomoč za prestrukturiranje banke Piraeus Bank iz leta 2015 (2015 additional restructuring aid to Piraeus Bank), Sklep Komisije z dne 29. novembra 2015, na voljo na povezavi:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_43364.

⁵⁴ Zadeva SA.43365 – Dodatna pomoč za prestrukturiranje nacionalne banke Grčije iz leta 2015 (2015 additional restructuring aid to National Bank of Greece (NBG)), Sklep Komisije z dne 4. decembra 2015, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_43365.

⁵⁵ Zadeva SA.43367 – Dodatna pomoč za prestrukturiranje banke Cooperative Central Bank iz leta 2015 (2015 additional restructuring aid to the Cooperative Central Bank), Sklep Komisije z dne 18. decembra 2015, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_43367.

ukrepov za prestrukturiranje, h katerim se je zavezala banka, zmanjšala izkrivljanje konkurence in hkrati zagotovila dolgoročno uspešno poslovanje banke.

Po koncu programa na Portugalskem⁵⁶ je Komisija na podlagi pravil EU o državni pomoči odobrila podaljšanje portugalskih državnih jamstev za obveznice, ki jih je izdala banka Novo Banco⁵⁷, in ukrepe državne pomoči za zapolnitev vrzeli v financiranju reševanja banke Banif⁵⁸. Namen predlaganih ukrepov je bil ohraniti ustrezno likvidnost banke Novo Banco in omogočiti urejen izstop banke Banif s trga, s čimer bi se podprla finančna stabilnost portugalskega bančnega sektorja.

VI. Spodbujanje plodnega mednarodnega sodelovanja in konstruktivnega medinstitucionalnega dialoga na področju konkurence

Komisija, zlasti komisarka za konkurenco Margrethe Vestager, se v celoti zavzema za odprto in konstruktivno izmenjavo informacij in mnenj o vprašanjih v zvezi s konkurenco po vsem svetu in z drugimi institucijami EU.

Krepitev mednarodnega sodelovanja s tradicionalnimi gospodarskimi akterji in gospodarskimi akterji v vzponu

Postopno povezovanje svetovnih gospodarstev ima pomembne posledice za delo izvršilnih organov, pristojnih za konkurenco – pri globalizaciji gre predvsem za soodvisnost. V zadnjih 25 letih se je število ureditev na področju konkurence po vsem svetu močno povečalo, in sicer s približno 20 na začetku devetdesetih let na približno 130 leta 2015, ko so zajemale 85 % svetovnega prebivalstva. Medtem ko povečanje števila agencij za boj proti monopolom kaže, da se razvoj kulture konkurence nadaljuje po vsem svetu, so prizadevanja Komisije usmerjena tudi v reševanje izzivov, ki spremljajo ta razvoj.

Zato se Komisija dejavno udeležuje dvo- in večstranskega mednarodnega sodelovanja na področju konkurence v forumih za konkurenco, kot so Odbor OECD za konkurenco, Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj (UNCTAD) ter Mednarodna mreža za konkurenco (ICN).

Komisija je kot soprodsedujoča delovni skupini ICN za združitve prispevala k pripravi praktičnega vodnika po mednarodnem sodelovanju pri izvrševanju zakonodaje na področju združitve (Practical Guide to International Enforcement Cooperation in Mergers), ki je bil sprejet leta 2015. Praktični vodnik zagotavlja neposredne in na primerih temelječe smernice za člane ICN o tem, kako lahko agencije uskladijo časovne razporede, sodelujejo in si izmenjujejo informacije, tako o vsebinah kot o popravnih ukrepih za preprečevanje neskladnosti.

⁵⁶ Portugalska je junija 2014 uspešno zaključila svoj triletni program ekonomskega prilagajanja.

⁵⁷ Zadeva SA.43976 – Dopolnitev ukrepov za reševanje banke Banco Espírito Santo S.A. (Novo Banco S.A.) iz leta 2014 (Amendment of the 2014 Resolution of Banco Espírito Santo S.A. (Novo Banco S.A.)), Sklep Komisije z dne 19. decembra 2015, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_43976.

⁵⁸ Zadeva SA.43977 – Reševanje banke Banif – Banco Internacional do Funchal, S.A. (Resolution of Banif - Banco Internacional do Funchal, S.A.), Sklep Komisije z dne 21. decembra 2015, na voljo na povezavi: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_43977.

Uspešno sodelovanje pri nadzoru nad združitvami je leta 2015 vključevalo tudi dvostranske odnose. Komisija in ministrstvo za trgovino Ljudske republike Kitajske (MOFCOM) sta oktobra podpisala praktični vodnik za sodelovanje pri pregledovanju združitvev (Practical Guidance for Cooperation on Reviewing Merger Cases). Praktični vodnik bo omogočil večjo preglednost glede časa in vsebine razprav med Komisijo in ministrstvom MOFCOM, kar bo prispevalo k učinkovitejšim in doslednejšim pregledom, ki si ne nasprotujejo, v primerih, ko morata združitvev proučiti oba navedena organa. Predstavlja dodatni element sodelovanja med EU in Kitajsko poleg dejavnosti tehničnega sodelovanja, ki se trenutno razvijajo v okviru posebnega programa sodelovanja (EUCTP II⁵⁹).

Komisija nadaljuje svoje delo za vključitev določb o konkurenci in državni pomoči v pogajanja o sporazumih o prosti trgovini. Leta 2015 je bil dosežen pomemben napredek v zvezi z določbami o konkurenci v sporazumih o prosti trgovini z Japonsko in Vietnamom. Komisija je dosegla napredek tudi v pogajanjih z ZDA o čezatlantskem sporazumu o partnerstvu za trgovino in naložbe (TTIP), ki bo vključeval poglavje o konkurenci.

Strukturirani dialog z Evropskim parlamentom

Komisija je leta 2015 še naprej uspešno sodelovala z Evropskim parlamentom, zlasti Odborom za ekonomske in monetarne zadeve (ECON).

Komisarka Vestager je julija in novembra v okviru svojega strukturiranega dialoga s Parlamentom obiskala odbor ECON. Pozdravila je priložnost za udeležbo na seji odbora in sodelovanje v konstruktivni razpravi o politiki konkurence s poslanci Parlamenta.

Komisarka se je aprila udeležila tudi sestanka delovne skupine odbora ECON za konkurenco, maja in septembra pa seje Posebnega odbora za davčna stališča in druge ukrepe podobne narave ali s podobnim učinkom (TAXE). Junija se je udeležila seje Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja (AGRI), da bi sodelovala v razpravi o osnutku smernic za skupno prodajo v sektorjih govejega in telečjega mesa, oljčnega olja ter poljščin.

Povečanje sodelovanja Parlamenta v pobudah politike konkurence

Komisija po izdaji sporočila z naslovom „Deset let izvrševanja protimonopolnega prava v okviru Uredbe št. 1/2003“ proučuje, kako okrepiti pooblastila nacionalnih organov za konkurenco, da bi ti postali učinkovitejši izvrševalci protimonopolnih pravil EU. Odbor ECON je bil obveščen o javnem posvetovanju, ki se je začelo novembra 2015, da bi se pridobile povratne informacije od različnih deležnikov. Poleg tega se je komisarka Vestager zavezala, da bo spodbujala dejavno sodelovanje Parlamenta v tej pobudi, če bo dejanska vsebina predloga to dopuščala.

Nadaljnje izboljševanje komuniciranja GD za konkurenco z Evropskim parlamentom

Julija 2015 je potekal redni informativni seminar GD za konkurenco za asistente in politične svetovalce odbora ECON, ki je zajemal glavne teme iz poročila o politiki konkurence za leto 2014. GD za konkurenco je zagotovil tudi podrobnejše poročanje o politiki in postopkih na področju državnih pomoči za člane odbora TAXE in povezano osebje.

GD za konkurenco je v sodelovanju z delovno skupino za konkurenco pripravil delavnico o mednarodnem sodelovanju pri izvrševanju zakonodaje o konkurenci ter odnosih med EU in ZDA na tem področju, ki je bila maja 2015. Poleg tega je novo imenovani generalni direktor

⁵⁹ Drugi trgovinski projekt med EU in Kitajsko.

GD za konkurenco Johannes Laitenberger postal prvi generalni direktor, ki se je decembra 2015 udeležil sestanka delovne skupine Parlamenta za politiko konkurence.

GD za konkurenco je bil pristojni GD za 331 pisnih parlamentarnih vprašanj in 7 peticij, ki so jih pripravile službe Komisije.

Sodelovanje GD za konkurenco z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom (EESO) in Odborom regij (OR)

Komisija je EESO in OR obveščala o pomembnih političnih pobudah ter sodelovala v študijskih skupinah in na sejah strokovnih skupin. V skladu s tem se je nekdanji generalni direktor GD za konkurenco Alexander Italianer 14. julija udeležil sestanka Strokovne skupine EESO za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo. EESO je 16. septembra izdal mnenje o učinkovitosti in uspešnosti državne pomoči podjetjem („State aid to firms: is it effective and efficient“) (mnenje na lastno pobudo), 9. decembra pa mnenje o poročilu o politiki konkurence za leto 2014. Odbor regij je 14. oktobra izdal mnenje o finančnih instrumentih za podporo ozemeljskemu razvoju.